

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. III. Solvuntur objectiones

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

136. Prima sententia affirmat Christum de facto A
ueramque meruisse. Hanc docent Alcihiorensis,
libro 1. tract. 1. cap. 7. Major in 3. dist. 18.
quæ 2. Bassolis, Theophilus Raynaudus, & alij,
illamque probabilem censet Suarez hic disp.
9. sect. 2.

Secunda extremè opposita negat id contin-
gere potuisse, etiam de potentia absoluta, sup-
posito quod Christus à primo conceptionis mo-
mento gratiam habitualem, & gloriam essentia-
lem habuerit. Ita Medina hic ar. 3. q. 5. concl. 4.
Nazarius controu. unica p. 7. concl. 2. Cabrera
disp. 7. §. 4. con. 2. & Joannes à S. Thoma disp. 18.
ar. 1. concl. 2. Hanc etiam sententiam infirmat
Vazquez disp. 7. 8. cap. 3. ubi docet quod si possi-
bile foret ut Christus mereretur suam beatitudi-
nem essentiali, illam de facto meruisset.

Tertia, quæ media est, affirmat id de facto
non contigisse, potuisse tamen contingere de po-
tentia absoluta, tamen Christus gratiam habi-
tualement, & gloriam essentiali animæ, ab initio
conceptionis habuerit. Ita Cipullus hic art. 3.
dubio 10. Episcopus Oxomensis in manuscrip-
to de gratia Christi, & alij ab ipso citati.

§. II.

*Sequitur prima conclusio, & ostenditur Christum, nec
gratiam habitualement, nec gloriam essentiali
animæ, de facto meruisse.*

Dico primò: Christus non meruit gratiam ha-
bitualement, nec gloriam essentiali animæ.
Hanc conclusionem probant aliqui hoc dis-
tinctis: Christus non meruit unionem suæ hu-
manitatis cum Verbo, quando quidem unio hypo-
statica præcessit omne meritum, & gratiò hu-
manitati Christi concessa est: Ergo neque me-
ruit gratiam aut gloriam. Probant Consequen-
tiam, quia gratia & gloria necessariò consequuntur
ipsam unionem, sicut proprietates essen-
tiam unde sicut passiones non possunt cadere
sub merito, quia consequuntur essentiali, ita
nec gratia habitualis, nec gloria essentialis ani-
mæ Christi.

Alij utuntur hac ratione: Gratia & gloria e-
rant debite animæ Christi, titulo connaturalita-
tis, ratione unionis hypostaticæ: At quod est de-
bitum alicui titulo connaturalitatis, non potest
fieri iterum ei debitum per meritum: Ergo &c.

Verùm hæ rationes non videntur efficaces, pri-
ma enim supponit falsum, nempe gratiam habi-
tualement & gloriam manare ab unionem hypostati-
ca tanquam illius passiones, hoc enim supra im-
pugnatum est. Secunda verò habet manifestam
instantiam in gloria corporis, quæ erat debita
Christo, titulo connaturalitatis, cum deberet
connaturaliter emanare à gloria animæ, & ta-
men, ut videbimus articulo sequenti, Christus
illam sibi meruit: unde habere aliquid ex meri-
to, & connaturaliter, non sunt tituli se invicem
excludentes. His ergo rationibus prætermis-
s,

139. Prima pars conclusionis probatur hac ratio-
ne: Christus non meruit gratiam habitualement per
actus ab ipsa procedentes: Sed omnis actus meri-
torius Christi à gratia habituali processit: Ergo
eam non meruit. Major constat, nam principium
meriti, de lege saltem ordinaria, non potest esse
præmium operum precedentium ab ipso. Minor
verò probatur: Oportuit ut anima Christi actus
meritorios eliceret connaturaliter: Sed sic eli-
ci nequeunt sine gratia habituali: Ergo omnis
actus meritorius Christi, à gratia habituali pro-

cessit. Minor supra probata fuit, Major verò
constat: Tum quia de Christi actibus loqui de-
bemus conformiter ad illorum naturam, nisi
oppositum sit revelatum, vel aliquod in conueni-
ens sequatur. Tum etiam, quia operari actus
supernaturales modo non connaturali, est im-
perfectè operari: Christo autem attribuire de-
bemus nedum perfectas operationes, sed etiam
modum operandi perfectum.

140. Secunda pars conclusionis, quæ est de gloria
essentiali animæ Christi, probatur primò ratione
D. Thomæ, ad hanc formam redacta. Ut Chri-
stus mereretur animæ beatitudinem, necessariò
erat quod illà aliquando caruisset: Sed carentia
beatitudinis essentialis, pro nullo instanti fuit in
anima Christi: Ergo non meruit essentiali ani-
mæ beatitudinem. Major manifestat videtur, nam
meritum nõ est nisi ejus quod nondum habetur:
Ergo ut Christus mereretur essentiali animæ
beatitudinem, necessariò erat quod aliquando
eà caruisset. Minorem verò probat D. Thomas,
quia carentia beatitudinis magis dignitati Chri-
sti præjudicat, quàm per meritum ista accrescat,
& consequenter majoris dignitatis est nunquam
carere essentiali beatitudine, quàm per meri-
tum illam obtinere. cum enim (ut notavit Caje-
tans) essentialis beatitudo intra latitudinem
gratiæ contineatur, illius carentia, est carentia
plenitudinis gratiæ, quæ magis præjudicat di-
gnitati Christi, quàm talis dignitas per meritum
accrescat: Sed Christo concedi debet quod ma-
joris dignitatis est: Ergo asserendum est, ipsum
nunquam essentiali beatitudine animæ caruisse.

141. Secundò suaderi potest eadem pars hac ratio-
ne: Cognitio fidei, vel alia quæcumque in e-
videns, non potuit regulare meritum Christi: cum
nec cognitio fidei, nec ulla notitia obicura, pos-
sit esse simul cum visione beata, quam Christus
à primo instanti conceptionis habuit: unde me-
ritum Christi vel à visione beata, vel à scientia
infusa ipsam consequente regulatum fuit; sub-
indeque utraque scientia, beata nimirum & in-
fusa, ad omne meritum Christi, tanquam illius
regula supposita est: unde cum principium me-
riti non cadat sub merito, Christus nec scientiam
beatam, nec infusam meruit, sed utramque
à primo conceptionis momento, titulo connat-
uralitatis, à Deo recepit.

§. III.

Solvuntur objectiones.

142. Obicies primò contra primam partem con-
clusionis: Juxta D. Thomam infra quæ 34.
ar. 3. Christus in primo suæ conceptionis instan-
ti sanctificatus fuit per proprium actum, & pro-
priam dispositionem, qui est modus sanctifica-
tionis adultorum, perfectiorque modo sanctifi-
cationis parvulorum: Ergo juxta D. Thomam,
motus liber charitatis præcessit in Christo gra-
tiam habitualement, nam actus disponens ad for-
mam, saltem prioritate nature, petit præcedere
formam: At prædicto actui nihil defuit ut de fa-
cto mereretur gratiam habitualement: Ergo illam
de facto meruit. Minor pater, nam actus ille fuit
supernaturalis, processit à Christo ut viatore, &
ut subiecto pro illo priorigrato, gratitudine
personali: Ergo habuit condiciones omnes ad
meritum necessarias, & consequenter de facto
meruit gratiam habitualement.

Huic argumento respondent aliqui ex nostris
Thomistis, quod licet Christus per proprios
actus

locutum ex propria, sed ex aliorum sententia. A
Quod ut fiat manifestum, Advertendum est, S.
Doctorem inquirere, utrum Angeli suam bea-
titudinem meruerint? Circa quod tres refert
sententias: Primam, asserentem Angelum in pri-
mo suae creationis instanti fuisse beatum. Secun-
dam, docentem fuisse omnes Angelos in gratia
creatos, & perseverantes in illa, beatitudinem
meruisse, & hanc sequitur D. Thomas. Tertiam,
asserentem fuisse Angelos in puris naturalibus
conjectos, & convertis ad Verbum, simul collata-
tam fuisse beatitudinem & gratiam: pro cuius
sententiae defensione refert tres modos dicendi,
& solum approbat tertium, quem in objectione
adduximus, non quidem ex propria sententia
(elegerat enim secundam) sed tertiâ sententiâ
suppositâ, quam ipse non sequebatur.

11. Dices secundo: D. Thomas ex eodem princi-
pio (nimirum quod meritum & premium non
possunt simul in eodem instanti existere) infert
Christum non solum meruisse gloriam essentia-
lem animæ, sed nec etiam gratiam, nec scientiam:
Sed meritum gratiæ, licet petat regulari
per fidem, non inde tamen habet conditiones
cum gratia incompatibiles, fides enim cum illa
potest componi: Ergo incompatibilitas de qua
loquitur D. Thomas, nascitur ex ratione meriti
in communi, ut cum premio comparati.

12. Respondeo, concessâ Majori, negando Mino-
rem: nam gratia de qua loquitur D. Thomas, est
gratia consummata, & in statu perfecto, qualiter
fuit Christo infusa in primo instanti concep-
tionis: gratia autem consummata nequit cum fide
componi. Item scientia de qua loquitur, est sci-
entia beata, vel scientia infusa, quarum utraque
pugnat cum fide, & cum ipsa impossibilis est.

§. IV.

Alia difficultas resolvitur.

13. Dico secundo: Potuit Christus, de potentia
absoluta, gratiam habituale, & beatitudi-
nem animæ, habere ab initio conceptionis de
condigno mereri.

14. Probatur breviter: Potuit Christus de potentia
absoluta, gratiam habituale, beatitudinem es-
sentiali, non habitam ab initio conceptionis
mereri, ut fatentur omnes Theologi: Sed coexi-
stentia durationis non repugnat essentialiter in-
ter meritum & premium, ut constat in augmento
gratiæ dato in premium actuum in eorum habi-
tata, quod simul tempore cum premio existit:
Ergo Christus potuit, de absoluta potentia, me-
reri de condigno gratiam habituale, & beati-
tudinem animæ: tamen illas ab initio concep-
tionis habuerit. Hæc conclusio magis patebit ex
solutione argumentorum, ex illa enim consta-
bit, id nullam implicare contradictionem, subin-
deque non esse denegandum divinæ omnipoten-
tiae.

15. Arguunt ergo Aversarij contra istam conclu-
sionem multipliciter. In primis enim contra illâ
sic insurgunt. Implicat subjectum aliquid esse in
termino, & ad terminum moveri: Sed anima
Christi Domini constituitur per beatitudinem
essentiali in termino, & per meritum move-
retur ad illam: Ergo implicat esse in primo in-
stanti beatam, & mereri propriâ beatitudinem.

17. Secundo, Non stat moveri per meritum ad bea-
titudinem, nisi mediante actu spei de premio
obtinendo per meritum: Sed implicat spem bea-
titudinis, simul in eodem instanti cum ejus frui-

tionem existere: Ergo implicat Christum à primo
conceptionis instanti esse beatum, & in eodem
instanti mereri beatitudinem.

Tertio, Beatitudo cum unione hypostatica 158.
per modum passionis convertitur: Ergo impli-
cat Christum mereri beatitudinem, nisi etiam u-
nionem hypostaticam mereatur: Sed istam me-
reri non potuit, etiam de absoluta potentia, ut
disp. 7. ar. 2. ostensum est: Ergo nec illam potuit
mereri, etiam de potentia Dei extraordinaria.

Quarto, Non potest dari dilectio in Christo, 159.
coexistens cum visione beatifica, nisi reguletur
per ipsam, vel per cognitionem illam supponen-
tem: Sed implicat actum regulatum visione bea-
tificâ, vel notitiâ illam supponente, esse merito-
rium beatitudinis: Ergo implicat Christum esse
beatum à primo instanti conceptionis, & mereri
beatitudinem. Minor patet, Major autem in qua
est difficultas, sic ostenditur. Omnis actus vo-
luntatis petit pro regula aliquem actum intelle-
ctus: Sed dilectio Dei simul existens cum visione
beata, regulari nequit cognitione obscurâ fidei,
cum implicet existere simul cognitionem cla-
ram Dei, & cognitionem obscuram: Ergo non
potest dari actus dilectionis in Christo coexi-
stens cum visione beata, nisi vel visione beata,
vel notitiâ scientiæ infusâ, illam supponente re-
guletur. Consequentia patet, tres enim solum
possunt dari cognitiones Dei, ut auctoris super-
naturalis, nimirum cognitio obscura fidei, visio
beata, & notitiâ scientiæ infusâ: unde si actus di-
lectionis à Christo in primo conceptionis mo-
mento elicitus, regulari nequeat cognitione fi-
dei obscurâ, visione beatificâ, vel notitiâ scienti-
æ infusâ, necessariò regulari debet.

Denum, Principium meriti non potest cade- 160.
re sub merito Sed gratia habitualis fuit in Chri-
sto principium meriti: Ergo non potuit cadere
sub merito.

Hæc tamen, licet aliquid difficultatis præ se 161.
ferant, evidenter tamen non ostendunt implica-
re contradictionem, quod Christus beatitudi-
nem animæ, quam ab initio conceptionis habuit,
de condigno promeruerit. Unde ad primû
respondeo, Majorem esse veram de motu suc-
cessivo, falsam autem de motu seu mutatione
instantanea: meritum autem non in motu suc-
cessivo, sed in instantanea actione consistit & i-
deo nulla est implicatio quod simul cum motu
per meritum existat beatitudo, quæ est præ-
mium & terminus meriti, ut liquet in merito
augmenti gratiæ, quod simul cum illo existit.

Ad secundum dicendum quod licet de lege 162.
ordinaria Dei non stet meritum beatitudinis,
absque spe illam consequendi, ostendit tamen
non potest id esse impossibile de potentia abso-
luta: sicut de lege ordinaria non stat meritum
beatitudinis essentialis, sine actu fidei, & tamen
E de potentia absoluta, potest dari sine illo; & me-
ritum beatitudinis corporis, sine actu spei non
invenitur, loquendo de lege ordinaria, & ta-
men in Christo sine tali actu datur.

Ad tertium, dato Antecedente (quod plures 163.
ex Thomistis negant, existimantes gratiam ha-
bituale, & beatitudinem animæ Christi, non
dimanare physicè ad modum passionis à gratia
unionis) nego Consequentiam: esto enim ita ef-
fet, quod beatitudo animæ Christi à gratia unio-
nis physicè dimanaret, ut proprietates ab essentia,
non ideo tamen implicaret Christum mereri vi-
sionem beatificam, absque eo quod unionem